

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci **žalobce: JUDr. J. Z.**, proti žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Vysočina, odbor služby dopravní policie**, se sídlem Vrchlického 46, Jihlava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 3. 2012, č. j. KRPJ-13357-9/ČJ-2012-1600DP-MULL, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 13. 9. 2012, č. j. 22 A 32/2012 - 32,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Brně (dále jen „krajský soud“) obdržel dne 25. 7. 2012 žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 3. 2012, č. j. KRPJ-13357-9/ČJ-2012-1600DP-MULL, kterým bylo žalobci sděleno, že ve věci jeho podnětu k zahájení přezkumného řízení ve věci rozhodnutí o udělení pokuty v blokovém řízení za přestupek spáchaný proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. f)

bod 4. zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, ke kterému došlo dne 14. 2. 2011 na silnici č. I/38 v obci Rančířov (okres Jihlava), nebyly po provedeném šetření shledány důvody k postupu podle § 95 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve zněné pozdějších předpisů (dále jen „s. ř.“).

Vzhledem k tomu, že podáním žaloby ve správním soudnictví vznikla žalobci podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), poplatková povinnost, která nebyla při podání žaloby splněna, krajský soud vyzval žalobce usnesením ze dne 1. 8. 2012, č. j. 22 A 32/2011 - 20, k zaplacení tohoto poplatku. Zároveň poučil žalobce o možnosti využití institutu osvobození od soudních poplatků, má-li za to, že splňuje podmínky pro jeho přiznání.

Následně žalobce podáním ze dne 20. 8. 2012 uplatnil žádost o úplné osvobození od soudních poplatků s odůvodněním, že je dlouhodobě závislý na starobním důchodu a částka požadovaná za předmětný soudní poplatek (3 000 Kč) je nad jeho měsíční příjmy.

Krajský soud proto zaslal žalobci výzvu ze dne 30. 8. 2012, č. j. 22 A 32/2012 - 25, k předložení dokladů pro rozhodnutí o návrhu na osvobození od soudních poplatků a vyplnění zaslaného prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků. Žalobce byl rovněž poučen o tom, že nesplní-li tuto svou povinnost, krajský soud jeho návrh na osvobození od soudních poplatků zamítne.

Žalobce v rámci podání ze dne 11. 9. 2012 zaslal krajskému soudu vyplněné prohlášení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech. Krajský soud posoudil žádost žalobce podle § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění účinném od 1. 1. 2012 (dále jen „s. ř. s.“), s ohledem na informace uvedené žalobcem v předmětném potvrzení, a dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínky k osvobození od soudních poplatků. Usnesením ze dne 13. 9. 2012, č. j. 22 A 32/2012 - 32, proto žalobci osvobození nepřiznal. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že z předloženého potvrzení je patrno, že náklady na bydlení spolu se životním minimem stanoveným podle zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů, v případě žalobce činí 8 258 Kč, přičemž měsíční příjem žalobce ze starobního důchodu je 10 131 Kč. Příjem žalobce tak překračuje o 1 873 Kč životní minimum, prokazatelné náklady na bydlení a další výdaje žalobce, a proto jeho žádosti nevyhověl.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Namítá, že nikdy před tím nesledoval ani neevidoval skladbu svých životních nákladů a toků peněz ze starobního důchodu jako jediného zdroje příjmů. Své finanční náklady uvedené v potvrzení neodhadl, zejména v oblasti, co vše musí hradit, aby mohl žít kvalitní život. V potvrzení tak neuvedl výši za stravu, kulturu a náklady za nutné sportovní aktivity, které vykonává na doporučení lékaře z důvodu udržení zdraví. Částka 3 000 Kč požadovaná za soudní poplatek je pro jeho měsíční výdaje z jediného příjmu ze starobního důchodu příliš vysoká a způsobí mu nemalé finanční problémy. Stěžovatel podotýká, že by byl schopen uhradit částku 1 500 Kč. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu

zrušil a rozhodl o osvobození od soudních poplatků, případně o jejich snížení na polovinu požadované částky.

Vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti nebylo podáno.

Dříve než Nejvyšší správní soud přistoupil k samotnému přezkumu napadeného usnesení krajského soudu, podotýká, že s přihlédnutím k charakteru napadeného rozhodnutí netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, dostupný na www.nssoud.cz). Dále konstatuje, že přestože stěžovatel důvody kasační stížnosti podřadil pod důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., z obsahu podání je patrno, že stěžovatel uplatňuje pouze důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem. Vzhledem k tomu, že kasační stížnost stěžovatel podává z důvodu nesouhlasu s rozhodnutím krajského soudu o nepřiznání osvobození od soudních poplatků, důvod § podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. je z podstaty věci vyloučen. Tento důvod se totiž týká namítaných vad řízení spočívajících v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Argumentaci podřaditelnou pod tento důvod však stěžovatel v kasační stížnosti logicky neuplatnil.

Následně Nejvyšší správní soud konstatuje, že rozhodování o kasačních stížnostech je řízením přezkumným, založeným na kasačním principu rozhodování. Zdejší soud je tak oprávněn napadené rozhodnutí krajského soudu přezkoumat a vyhodnotit, zda krajský soud o věci rozhodl správně, či nikoli. Pro případ, že zjistí, že bylo o věci rozhodnuto v souladu se zákonem, kasační stížnost zamítne. Pokud však dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí krajského soudu nesplňuje podmínky zákonnosti, případně vykazuje závažné vady mající vliv na zákonnost, rozhodnutí krajského soudu zruší a věc mu vrátí k dalšímu řízení (§ 110 s. ř. s.). Není však oprávněn rozhodnutí krajského soudu měnit a o věci sám rozhodovat. K návrhu stěžovatele, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu zrušil a rozhodl o osvobození od soudních poplatků, případně o jejich snížení na polovinu požadované částky, proto zdejší soud přistoupil jako k návrhu, aby zdejší soud napadené rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal kasační stížností napadené usnesení krajského soudu v intencích podané kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Při svém rozhodování Nejvyšší správní soud vycházel především z následujících úvah. Z ustálené judikatury zdejšího soudu vyplývá, že individuální osvobození od soudních poplatků je nutno považovat za procesní institut, jehož účelem je zejména ochrana účastníka, který se nachází v tíživých poměrech, před nepřiměřeně tvrdým dopadem zákona o soudních poplatcích, který by mu případně znemožnil přístup k soudní

ochraně ve smyslu čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Předmětné osvobození od soudních poplatků je zakotveno v § 36 odst. 3 s. ř. s. Z jeho dikce především vyplývá, že účastník může být zčásti osvobozen od soudních poplatků při současném splnění tří předpokladů: a) podání žádosti o osvobození od soudních poplatků, b) podaný návrh (na zahájení řízení) není zjevně neúspěšný, c) doložení nedostatku prostředků. Osvobodit od placení soudního poplatku v plném rozsahu lze jen výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody. V daném případě krajský soud shledal, že nebyla naplněna podmínka uvedená na posledním místě, neboť se stěžovateli nepodařilo doložit nedostatek prostředků k zaplacení předmětného soudního poplatku.

Při posuzování podmínky doložení nedostatečných prostředků soud přihlíží k celkovým majetkovým poměrům žadatele, k výši soudního poplatku, k nákladům, které si pravděpodobně vyžádá dokazování, k povaze uplatněného nároku, popř. k dalším rozhodným okolnostem, přičemž účastník žádající o osvobození od soudních poplatků je povinen soudu své majetkové a sociální poměry prokázat věrohodným způsobem. Pro posouzení majetkových poměrů žadatele je třeba zohlednit nejen výši jeho příjmů a množství disponibilních finančních prostředků, ale také jeho možnost opatřit si tyto prostředky. Rozhodnutí o žádosti pak musí vždy vycházet z konkrétního posouzení naplnění výše uvedených podmínek a musí odpovídat tomu, aby žadateli nebylo jen pro jeho majetkové a sociální poměry znemožněno uplatňovat nebo bránit své právo (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 8. 2010, č. j. 7 Ans 3/2009 - 184).

Ve světle právě předestřeného tak Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu, zda při svém rozhodování vyhodnotil všechny podstatné okolnosti případu a nedopustil se libovůle při svém rozhodování. Krajský soud při svém rozhodování vycházel z potvrzení stěžovatele o jeho majetkových poměrech, které stěžovatel jako jediné informace o svých životních nákladech a svých finančních možnostech krajskému soudu sdělil. Na základě těchto údajů krajský soud dospěl k výše uvedeným závěrům, se kterými se zdejší soud plně ztotožňuje. Nejvyšší správní soud se s ohledem na údaje patrné z vyplněného prohlášení kloní ke stejnému závěru, že částka k uhrazení za soudní poplatek za žalobu nepředstavuje pro stěžovatele neúnosnou a nepřekonatelnou finanční zátěž. Je totiž nutno podotknout, že z doloženého potvrzení je zřejmé, že stěžovatel má měsíčně k dispozici částku 1 837 Kč, což ročně činí částku 22 044 Kč, kterou může použít na výjimečné výdaje. S ohledem na uvedené nelze částku 3 000 Kč požadovanou na zaplacení soudního poplatku považovat za neúnosnou, ne-li likvidační. Nad rámec zdejší soud podotýká, že přestože stěžovatel v prohlášení o jeho osobních, majetkových a výdělkových poměrech uvedl, že podniká jako osoba samostatně výdělečně činná, rovněž uvedl, že z této své činnosti nemá žádný příjem. Toto tvrzení však ničím nepodložil, neboť nedoložil žádné doklady o jeho hospodaření v rámci této činnosti. Nejvyšší správní soud má tak navíc v tomto ohledu pochybnosti o úplnosti, resp. věrohodnosti, žalobcových tvrzení.

Pokud pak v kasační stížnosti uvádí, že své možnosti neodhadl správně a de facto opomenul do potvrzení výši dalších svých nákladů uvést, nelze než konstatovat, že tato skutečnost je pro posouzení správnosti rozhodování krajského soudu zcela bezpředmětná. Krajský soud byl totiž povinen věc posoudit podle skutečností mu známých ke dni jeho rozhodování, přičemž jak vyplývá z výše uvedeného, byl to stěžovatel, kdo byl povinen

podstatné skutečnosti pro posouzení tvrdit a věrohodně prokázat. Pokud tak v řízení před krajským soudem o předmětné žádosti neučinil, nelze krajskému soudu vytýkat jakékoli pochybení, přičemž zdejší soud při svém kasačním přezkumu již nemůže tyto údaje nijak zohlednit. Nejvyšší správní soud je totiž oprávněn posuzovat pouze to, zda krajský soud věc ke dni rozhodování správně posoudil, přičemž závěry krajského soudu jsou dle Nejvyššího správního soudu správné, logické, dostatečně odůvodněné a ve vztahu k tvrzením stěžovatele zcela spravedlivé. Krajský soud tak nijak nepochybil, pokud v mezích své diskrece rozhodl, že v nyní posuzovaném případě nebyly splněny podmínky pro osvobození od soudních poplatků vzhledem k celkovému příjmu stěžovatele a jeho výdajům, v nichž krajský soud zohlednil všechny položky stěžovatelem uplatněné v prohlášení o majetkových poměrech, jakož i částku životního minima.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a protože v řízení nebyly shledány ani jiné nedostatky, ke kterým je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 4 s. ř. s. povinen přihlížet z úřední povinnosti, kasační stížnost v souladu s § 110 odst. 1, větou poslední, s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez nařízení jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., podle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Správnímu orgánu podle obsahu spisu žádné náklady řízení nevznikly, proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. října 2012

JUDr. Radan Malík
předseda senátu